

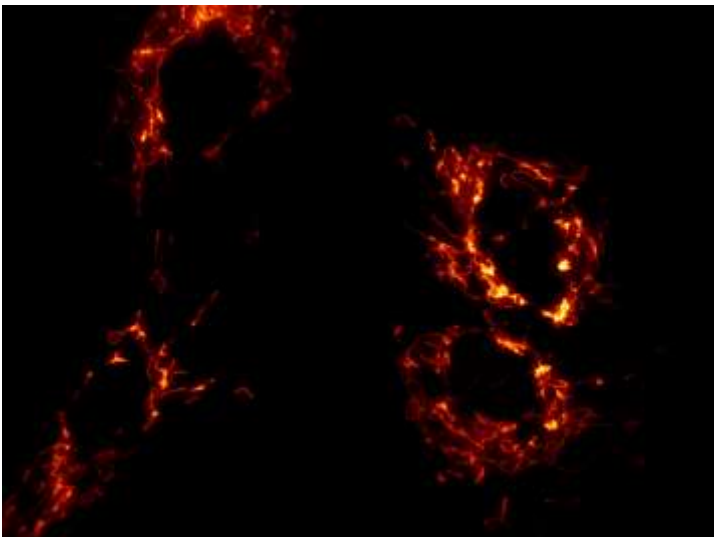
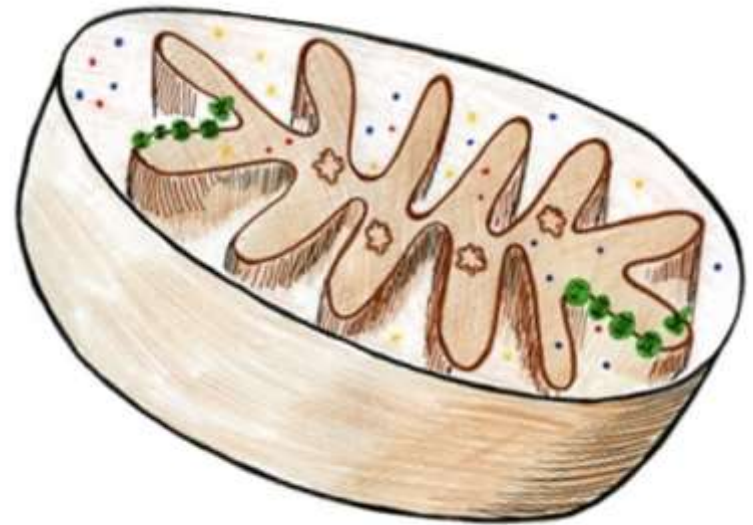
ODDĚLENÍ BIOENERGETIKY

Tomáš Mráček
Petr Pecina

CO A K ČEMU JSOU MITOCHONDRIE

Mitochondrie – buněčné organely s důležitými funkcemi:

- Aerobní respirace – produkce ATP, hlavního zdroje energie
- Křižovatka mnoha metabolických drah
- Buněčná smrt (apoptóza)

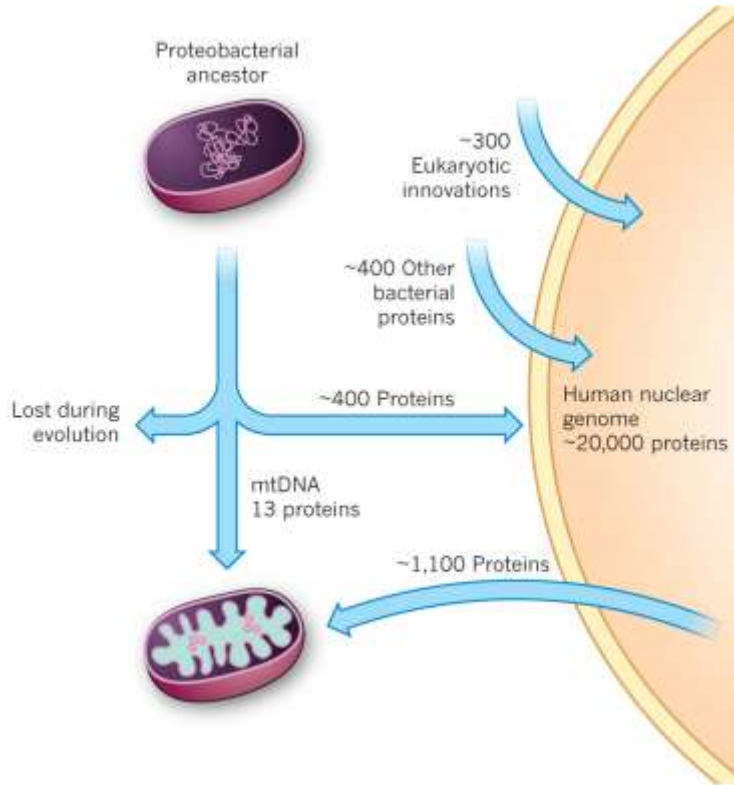
Mitochondrie hrají důležitou roli v patogenezi:

- Vzácných dědičných mitochondriálních chorob (mitopatií)
- Běžných onemocnění, včetně diabetu 2. typu nebo metabolického syndromu
- Nádorových onemocnění
- Neurodegenerativních onemocnění

MITOCHONDRIA MAKE A COMEBACK...

PŮVOD MITOCHONDRIÍ

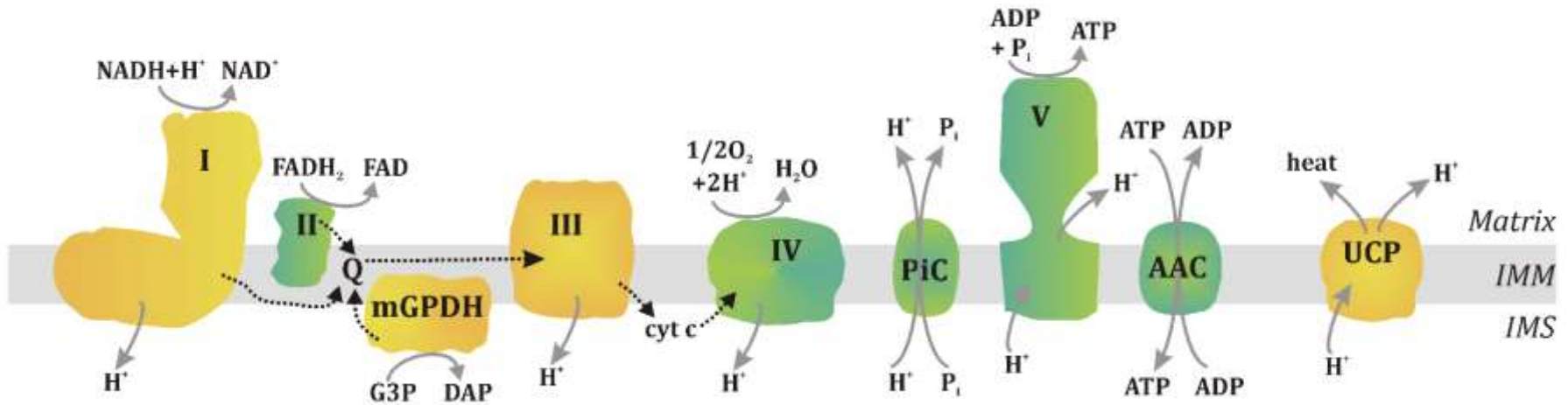
(Vafai and Mootha, Nature 2012)

Mitochondrie vznikly symbiózou z α -proteobakterií → komplexní genetická architektura.

Obsahují asi 1500 proteinů, z nichž 13 je kódováno mtDNA a zbytek jadernou DNA.

$\frac{1}{3}$ proteinů nebyla dosud popsána nebo funkčně anotována.

CO DĚLÁME?

Studium enzymů oxidativní fosforylace

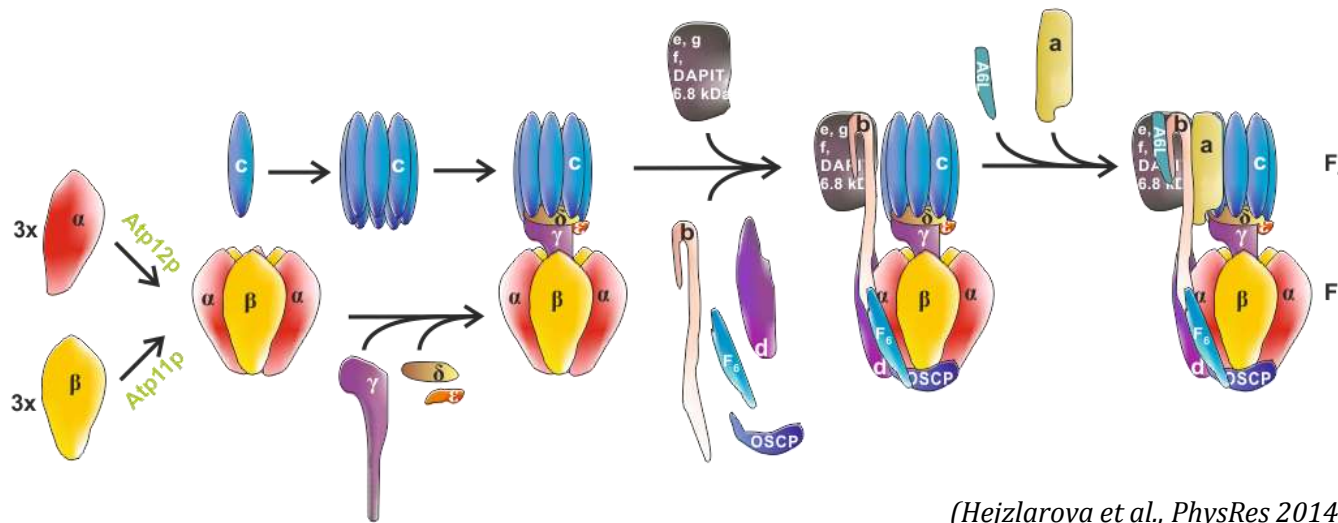
- funkce
- biogeneze
- asemblace
- ROS produkce

Charakterizace nových proteinů identifikovaných jako „disease causing genes“ u mitopatií

Hledání funkcí pro nové mitoproteiny (spolupráce s odd. genetiky modelových onemocnění)

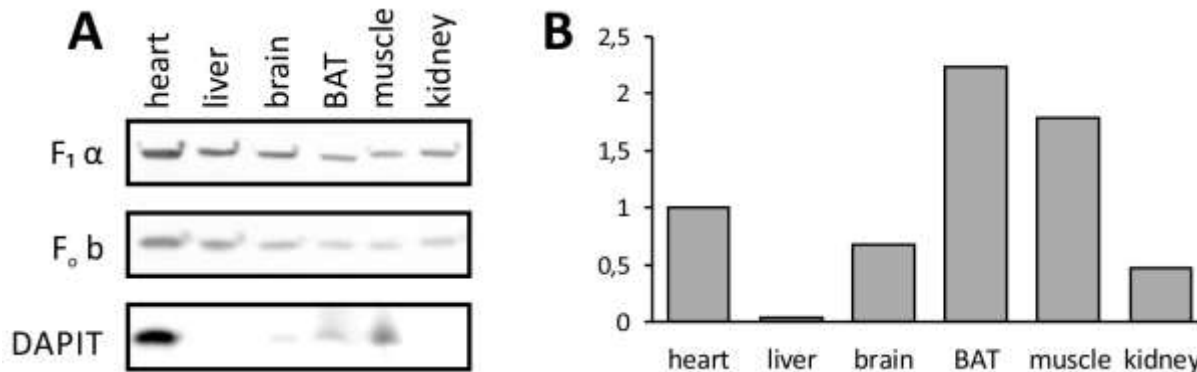

BIOGENEZE ATP SYNTÁZY

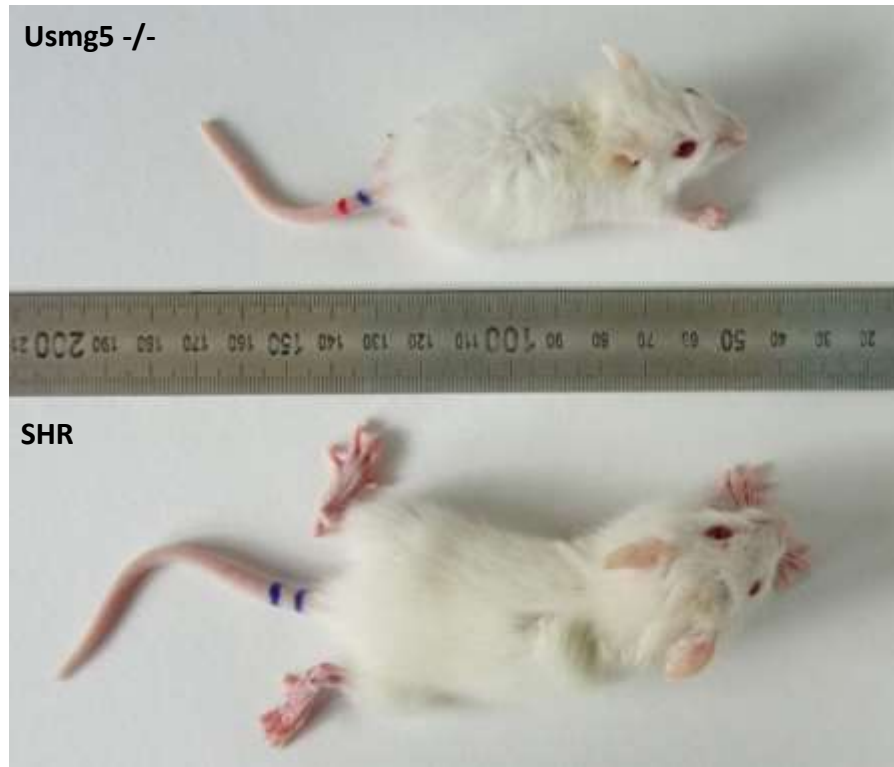
- Komplexní proces, sestavování probíhá po blocích
- Zahrnuje proteiny kódované v mitochondriální i jaderné DNA
- Účastní se ho řada pomocných faktorů

Některé proteiny nevykazují stabilní stechiometrii vůči ostatním podjednotkám. Funkce???

DELECE PROTEINU DAPIT U POTKANŮ

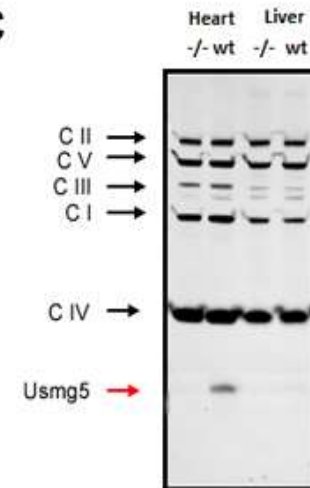
A

B

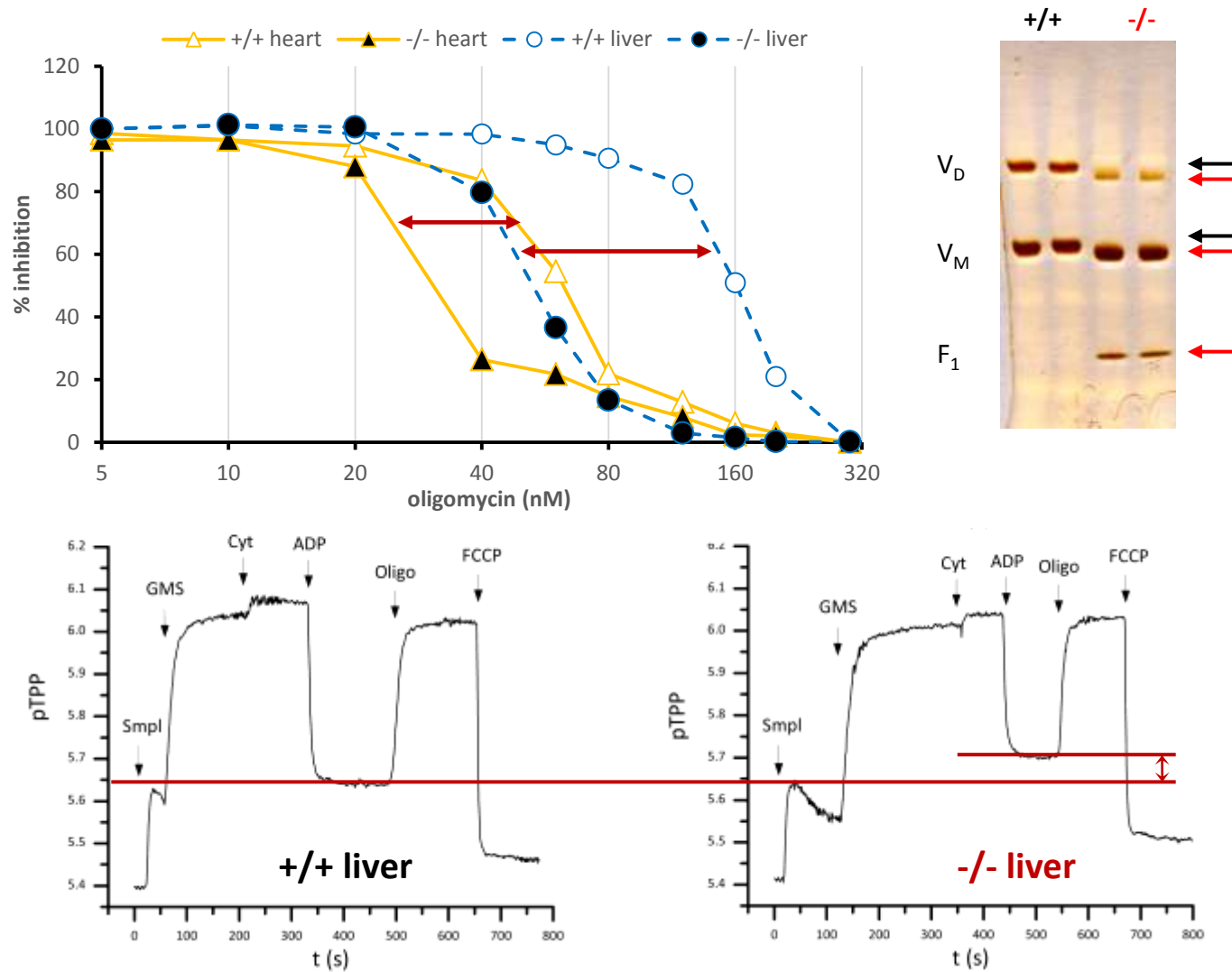

C

Zvířata vykazují růstovou retardaci (**A**) spojenou s hypertrofickou kardiomyopatií (**B**).
Obsah komplexů oxidativní fosforylace není změněn (**C**).

FUNKČNÍ ZMĚNY ATP SYNTÁZY

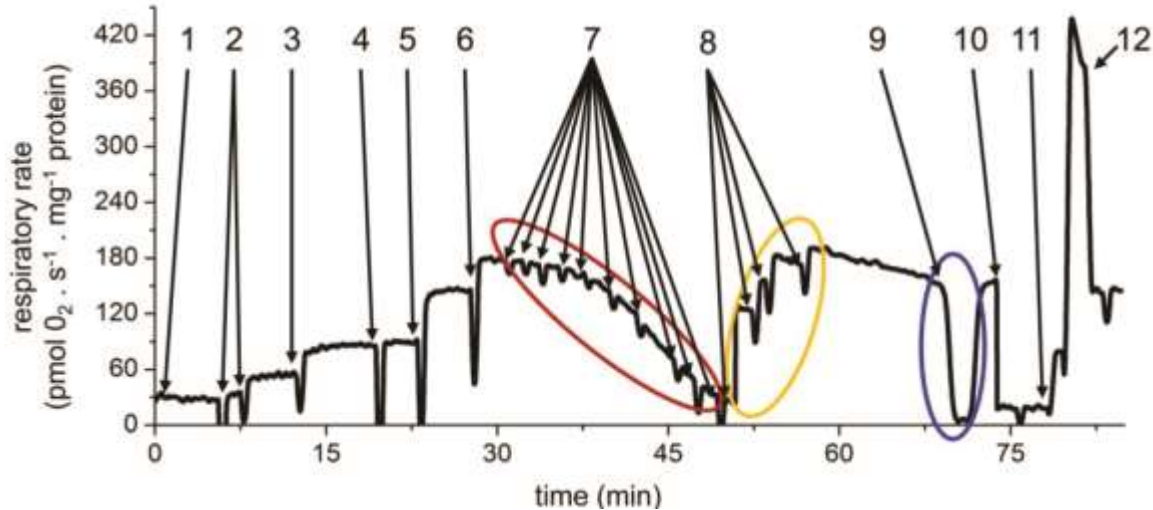

ATP syntáza u *Usmg5* *-/-* je menší, méně stabilní a citlivější k inhibici oligomycinem
Její nižší funkční kapacita vede k nedostatečnému využití $\Delta\Psi_m$ pro tvorbu ATP

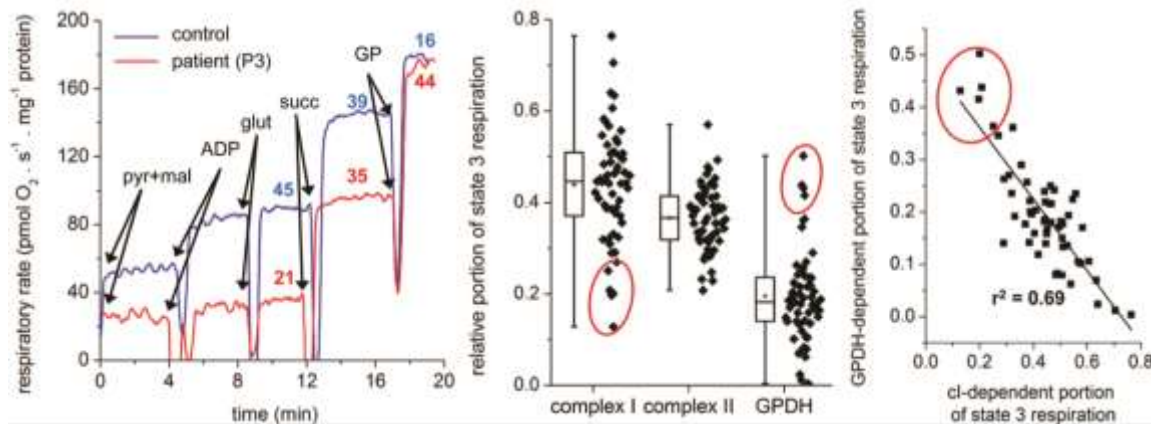
DIAGNOSTIKA MITOCHONDRIÁLNÍCH ONEMOCNĚNÍ

- Snaha o vývoj rychlého diagnostického protokolu pro vyšetření pacientů s podezřením na mitochondriální onemocnění.
- Založeno na respirometrickém vyšetření lymfocytů izolovaných z periferní krve

(Pecina et al., BBA Clinical 2014)

Příklad: obraz pacienta s defektem komplexu I

TĚŠÍME SE NA VIDĚNOU

Tomáš Mráček

Josef Houšťek

Zdeněk Drahota

Petr Pecina

Alena Pecinová

Marek Vrbacký

Vilma Kaplanová

Nikola Kovářová

Kateřina Hejzlarová

Hana Nůsková

Jana Kovalčíková

Hien Ho Thi Dieu

<http://www.fgu.cas.cz/departments/bioenergetika>

POUŽÍVANÉ METODY

